

ולקחתי אתכם לי לעם. כ"ק אבי אדמו"ר

וצללה"ה דקדק זהנה אמרו ז"ל כל

מקום העם הוא לשון גנאי וכאן שמבשר להם

על קבלת התורה למה קרא אותם בלשון גנאי.

ותירץ כי העם הוא לשון גנאי משום דעם

הוא מלשון גחלים עוממות שפירושו כבויות

מלשון (יחזקאל ל"א) ארזים לא עממהו, וכאן

נמי פירושו כן, אבל בשורה היא זו שאפי'

כשיהיו בקטנות המוחין בלתי התלהבות אש

דת מ"מ יהיו נרצים ומעשיהם יעשו שורש

למטה ופרי למעלה, ודפח"ת. ונראה דישראל

זכו לזה שיהיו נרצים במעשיהם אף בלתי

הארת השכל מפני שהקדימו נעשה לנשמע,

שפירושו בספרים הקדושים שלא ימתינו על

הוראת השכל אלא מעצמם יהיו נמשכים אחר

מאמר השי"ת בלי התחכמות כאמרם ז"ל

(שבת פ"ח) אנו דסגינן בשלמותא [פי' רש"י

התהלכנו עמי בתום לב וכו'], ומזה יבוא

להבין הדבר בשכלם והיינו שמנעשה יבואו

לנשמע, ע"כ זכו שגם המעשה לבד אף בלתי

כוונת השכל יהי' קודש ויעשה פרי למעלה

כנ"ל:

ולפי האמור יש לפרש דברי הש"ס ע"ז (ב').

לעתיד לבוא מביא הקב"ה ספר תורה

ומניחו בחיקו ואומר למי שעסק בה יבוא

ויטול שכרו מיד מתקבצין אומות העולם וכו'

מיד נסנסה לפניו מלכות אדום תחילה וכו'

אמר להם הקב"ה במאי עסקתם אומרים לפניו

רבש"ע הרבה שווקים תקנינו הרבה מרחצאות

עשינו הרבה כסף וזהב הרבינו וכולם לא

עשינו אלא בשביל ישראל כדי שיתעסקו

בתורה א"ל הקב"ה שוטים שבעולם כל מה

שעשיתם לצורך עצמכם עשיתם תיקנתם

שווקים להושיב בהם זונות מרחצאות לעדן

בהם עצמכם כסף וזהב שלי הוא שנאמר לי

הכסף ולי הזהב נאום ה' צבאות, כלום יש

בכם מגיד זאת שנאמר מי בהם יגיד זאת

ואין זאת אלא תורה שנאמר וזאת התורה

אשר שם משה, מיד יצאו בפחי נפש, יצאה

רומי ונכנסה פרס, וכן כל אומה ואומה וכולן

מדבר רבה במדבר כ, כג

לזנות. ויחל העם. כל מקום שנאמר העם לשון גנאי הוא,

וכל מקום שנאמר ישראל לשון שבח הוא. (במדבר י"א א) וידי

שם משמואל פרשת וארא תרע"ד

ישיגו תשובה כזו. ויש לתמוה הרי לעתיד

הוא עולם האמת ואיך יחשבו האומות להטעות

ולומר שכולם לא עשינו אלא בשביל ישראל

כדי שיתעסקו בתורה, ועוד את מי יבואו

להטעות הלוא להקב"ה שהוא יודע תעלומות

לב הם מדברים, וע"כ אינם שוטים גמורים

כ"כ, מה גם לעתיד, ועוד מה תשובה השיב

ונראה לפרש עפי"מ שאמרו ז"ל הרי שנפל

סלע מחיקו ומצאו עני ונתפרנס בה הרי זה

מתברך עליה, והנה ידועים דברי הרמב"ם

שכל התעסקות העולם הוא עבוד ירא שמים

אחד וכמה שנים יטרחו לבנות ולנטוע והכל

כדי שבאחד הימים יעבור ירא שמים אחד

באותו המקום וימצא בו מנוח. א"כ זו היא

טענת האומות. כולם לא עשינו אלא בשביל

ישראל, היינו סוף כל סוף הוי' בשביל

שיתעסקו ישראל בתורה, ופירש"י שיהי'

להם פנאי שמוצאין להשתכר בשוק ומוצאין

מזונותיהן וצרכיהן בלי טורח ומתעדנין

במרחצאות, ובאמת כך הוי' סוף כל סוף אלא

שהם לא כוונו לזה, וגם הם אינם כ"כ טפשים

להטעות את הקב"ה ולומר שכווננו עבור

ישראל, אלא שטענתם, סוף כל סוף כל מה

שעשו הוא בשביל שיתעסקו ישראל בתורה

כדברי הרמב"ם ז"ל, ובשביל מה שלא כווננו

לזה אין ראוי לקפח שכרם כמו נפל סלע

מחיקו ומצאו עני והתפרנס בו ה"ז מתברך

עליו, וע"ז השיבם הקב"ה שוטים שבעולם,

כי שוטה הוא שאינו יודע להבדיל דבר מדבר

שבעיניהם הכל שותה בין כווננו לזה בין לא

כווננו, הלוא לצורך עצמכם עשיתם, כלום יש

בכם מגיד זאת, היינו דמדה זו לקבל שכר

על מעשה אף בלי כוונה כמו שנפל סלע

מחיקו כנ"ל מדה זו ניהגת רק בישראל

שקבלו את החורה וכנ"ל, שזה הוא הבטחת

ולקחתי אתכם לי לעם, שבשביל שהם

נמשכין אחר התורה ומצוותי' אף בלי שכל,

לעומתם זכו שעשייתם אף בלי השכל והכוונה

יקבלו עליהם שכר, אבל לא הבלתי מגידים

את זאת: